

BP Sportpark Hulsberg

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:
Projectnummer:

Gemeente Nuth
NUT121

Datum:

20 maart 2017

krachten

BP Sportpark Hulsberg

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	Gemeente Nuth
Projectnummer:	NUT121
Rapportnummer:	NUT121-FF-Def02
Status:	Definitief
Datum:	20 maart 2017

T 088-33 66 333
F 088-33 66 099
E info@kragten.nl

Opsteller:
R. Janssen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'R. Janssen'.

Verificatie:
E. Bosch-Thomas

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'E. Bosch-Thomas'.

Validatie:
R. van den Boogaard

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'R. 113'.

© 2017 Kragten

Niets uit dit rapport mag worden
verveelvoudigd en/ of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of
op welke andere wijze dan ook zonder
voorafgaande toestemming van Kragten.
Het is tevens verboden informatie en kennis
verwerkt in dit rapport ter beschikking te
stellen aan derden of op andere wijze toe te
passeren dan waaraan in de overeenkomst
toestemming wordt verleend.

The logo for Kragten, featuring the word 'kragten' in a blue, lowercase, sans-serif font. A vertical yellow line is positioned between the 'g' and 't'.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	7
1.1	AANLEIDING	7
1.2	DOELSTELLING.....	7
1.3	LEESWIJZER	7
2	PROJECTGEGEVENS.....	9
2.1	BESCHRIJVING PLANGEBIED	9
2.2	VOORGENOMEN PLAN	9
3	NATUURBESCHERMING	13
3.1	WET NATUURBESCHERMING	13
3.1.1	BESCHERMING PLANTEN- EN DIERSOORTEN.....	13
3.1.2	BESCHERMING NATUURGEBIEDEN	15
3.1.3	BESCHERMING HOUTOPSTANDEN	16
3.2	PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING.....	16
4	BESCHERMDE SOORTEN.....	19
4.1	INVENTARISATIE	19
4.1.1	LITERATUURONDERZOEK	19
4.1.2	VELDBEZOEK.....	21
4.2	INTERPRETATIE.....	24
4.2.1	FLORA.....	24
4.2.2	ALGEMEEN VOORKOMENDE DIERSOORTEN.....	24
4.2.3	VOGELS.....	24
4.2.4	ZOOGDIEREN.....	24
4.2.5	OVERIGE SOORTEN.....	25
5	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	27
5.1	NATURA2000-GEBIEDEN	27
5.2	PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING.....	27
5.3	HOUTOPSTANDEN	28
6	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN.....	29
6.1	BESCHERMDE SOORTEN.....	29
6.1.1	FLORA.....	29
6.1.2	ALGEMEEN VOORKOMENDE DIERSOORTEN.....	29
6.1.3	BROEDVOGELS	29
6.1.4	DAS	29
6.1.5	EEKHOORN	29
6.1.6	STEENMARTER.....	30
6.1.7	VLEERMUIZEN	30
6.2	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	30
6.2.1	NATURA2000-GEBIEDEN EN PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING	30
6.2.2	HOUTOPSTANDEN	30

7	CONCLUSIES	31
7.1	BESCHERMDE SOORTEN	31
7.1.1	ALGEMEEN VOORKOMENDE DIERSOORTEN – rekening houden met zorgplicht	31
7.1.2	BROEDVOGELS – kapwerkzaamheden buiten broedseizoen	31
7.1.3	DAS – ontheffingsaanvraag en ecologisch werkprotocol	31
7.1.4	EEKHOORN – controle te kappen bomen voorafgaand aan kapwerkzaamheden, mogelijk ontheffing	32
7.1.5	STEENMARTER – aanvullend onderzoek steenmarterverblijf.....	32
7.1.6	VLEERMUIZEN – aanvullend onderzoek.....	32
7.2	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	32
7.2.1	NATURA2000-GEBIEDEN EN PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING	32
7.2.2	HOUTOPSTANDEN.....	33
8	GERAADPLEEDE LITERATUUR.....	35
Bijlage 1	BESCHERMDE SOORTEN	37
Bijlage 2	PROVINCIALE VRIJSTELLING	41

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Nuth is voornemens om het Sportpark Aan de Mesweg te Hulsberg herin te richten. Binnen het sportpark wordt een nieuw tenniscomplex gerealiseerd. Hierbij worden onder andere nieuwe tennisbanen aangelegd, de huidige tennisbanen en een voetbalveld gerenoveerd en wordt de aanwezige parkeerplaats gerenoveerd. Dergelijke werkzaamheden hebben mogelijk effecten op aanwezige beschermde planten- en diersoorten. Derhalve is een verkennend flora- en faunaonderzoek voorafgaand aan de werkzaamheden uitgevoerd.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is het verkrijgen van een indruk omtrent de (waarschijnlijk) aanwezige beschermde flora en fauna binnen en in de nabijheid van het plangebied voor de herinrichting van Sportpark Aan de Mesweg. Daarnaast wordt nagegaan of ter plaatse van het plangebied of de directe omgeving sprake is van gebiedsbescherming.

Binnen het onderzoek wordt beoordeeld of de groene wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, provinciale verordening/beleidsregel en provinciale gebiedsbescherming) de uitvoering van het project in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project doorgang te kunnen laten vinden.

1.3 LEESWIJZER

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 Projectgegevens. De gegevens van het plangebied, zoals de geografische ligging en het huidige gebruik, zijn beschreven in hoofdstuk 2. Ook wordt hier ingegaan op de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied.
- Hoofdstuk 3 Natuurbescherming. Dit hoofdstuk geeft een korte toelichting op de natuurbescherming door de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregel.
- Hoofdstuk 4 Beschermde soorten. Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de verzamelde gegevens ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten binnen en nabij het plangebied. Dit overzicht is verkregen op basis van literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek. De verkennende inventarisatie is uitgevoerd door dhr. R. Janssen, ecooloog bij Kragten. Voor de in de literatuur vermelde soorten en de waargenomen soorten tijdens het veldbezoek wordt aangegeven welke functie het plangebied zal of kan vervullen.
- Hoofdstuk 5 Beschermde gebieden. In hoofdstuk 5 wordt voor het plangebied en de directe omgeving nagegaan of sprake is van gebiedsbescherming (Natura2000, Natuurnetwerk Nederland). Ook wordt aangegeven of beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied.
- Hoofdstuk 6 Effecten voorgenomen ingrepen. Per soortgroep wordt aangegeven welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden zullen optreden.
- Hoofdstuk 7 Conclusies en aanbevelingen. Aangegeven wordt of en zo ja, op welke wijze de groene wet- en regelgeving de uitvoering van het voorgenomen project in de weg staat. Daarbij worden, voor zover mogelijk, aanbevelingen gedaan ten aanzien van de te ondernemen vervolgstappen om het project toch doorgang te kunnen laten vinden.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het plangebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het plangebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het plangebied kort beschreven.

2.1 BESCHRIJVING PLANGEBIED

Het plangebied is gelegen aan de noordzijde van Hulsberg, gemeente Nuth, tussen de Mesweg en de Sportparklaan. Het plangebied betreft een sportpark dat momenteel drie voetbalvelden (twee natuurgrasvelden en één kunstgrasveld) met bijbehorende bebouwing bevat. Deze bebouwing bestaat uit een gebouw dat huisvesting biedt aan de voetbal- en tennisvereniging. Hierbij behoort de westelijke helft tot de voetbalvereniging, dit deel lijkt recent gebouwd of verbouwd. De oostelijke helft behoort tot de tennisvereniging. Tevens is een verouderd bijgebouw van de tennisvereniging aanwezig aan de oostzijde van het plangebied. Hiernaast zijn vijf tennisbanen aanwezig en een parkeerplaats. De overige delen van het plangebied bestaan uit bomenlanen (rondom de velden) en bosschages. De omgeving van het plangebied bestaat aan de zuid- en oostzijde uit de kern van Hulsberg. De overige omgeving bestaat uit agrarisch gebied. In afbeelding 1 en 2 zijn de ligging en een impressie van het plangebied weergegeven.

2.2 VOORGENOMEN PLAN

Binnen het plangebied wordt het bestaande clubgebouw van de voetbalclub uitgebreid naar een gezamenlijk clubgebouw met de tennisvereniging. Hiernaast omvat het plan het renoveren van een natuurgrasveld, omvormen van een baanblok tennisbaan (van drie naar twee banen), de realisatie van drie nieuwe baanblokken van twee banen en de uitbreiding/renovatie van de bestaande parkeerplaats. Daarnaast wordt ruimte gereserveerd voor het optioneel toevoegen van enkele tennisbanen. Tot slot worden binnen het plangebied tevens paden aangelegd tussen de sportvelden en -banen. In afbeelding 3 is het ontwerp van Sportpark Aan de Mesweg weergegeven.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) tussen de kern van Hulsberg en agrarisch gebied in de omgeving.

Afbeelding 2: Impressie van het plangebied.

Hand-drawn site plan of Sportpark Hulsberg. The plan shows several sports fields: two football fields (marked with a circle and cross), a basketball court (marked with a circle), and several tennis courts (marked with a circle and cross). A red line indicates a proposed path or boundary. Other features include a parking area, a building labeled 'SPORTHAL', and a 'PARKEREN' area. The plan is dated 10-10-2016 and is the work of Kragten NUT 122.

3 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het plangebied.

3.1 WET NATUURBESCHERMING

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) het bevoegd gezag in geval van ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben de hun toegekende bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

3.1.1 BESCHERMING PLANTEN- EN DIERSOORTEN

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn (zie bijlage 1).
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. Om welke soorten het gaat, is aangegeven in bijlage 1. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, onwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.

- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragcodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragcodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Limburg voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Limburg heeft de Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. In paragraaf 3.8 van deze wijzigingsverordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde diersoorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten (zie bijlage 2) verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor enkele dieren geldt de vrijstelling alleen in een specifieke periode van het jaar. Daarnaast zijn voor het vangen van dieren zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de vangmethoden en is het vangen van dieren alleen toegestaan, wanneer het niet mogelijk is om dieren te verjagen van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden.

3.1.2 BESCHERMING NATUURGEBIEDEN

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten.

Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

3.1.3 BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

3.2 PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Limburg is deze begrenzing uitgewerkt in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

Met het opnemen van de goudgroene natuurzone in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) wordt invulling gegeven aan de opdracht die de provincies van het rijk hebben gekregen voor de begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk, en de verankering daarvan in het provinciale planologische beleid. Met de aanwijzing van de zilvergroene en bronsgroene natuur- en landschapszones stimuleert de provincie het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap ook buiten de goudgroene zone. In onderstaand kader zijn deze natuur- en landschapszones verder toegelicht.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

De zilvergroene natuurzone betreft veelal overgangszones rondom de goudgroene natuurzone tussen deze natuurgebieden en overig gebied. Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor, zoals infrastructuur, woningen, toeristische voorzieningen e.d.

4 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het plangebied heeft voor beschermde soorten.

4.1 INVENTARISATIE

4.1.1 LITERATUURONDERZOEK

Ten behoeven van het literatuuronderzoek zijn onderstaande bronnen geraadpleegd om een eerste indruk te verkrijgen van het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van het plangebied. Naast onderstaande bronnen zijn tevens de natuurgegevens van de provincie Limburg (www.natuurgegevensprovincielimburg.nl) geraadpleegd. Uit deze gegevens komt het voorkomen van beschermde planten- of diersoorten niet naar voren. De natuurgegevens van de provincie Limburg worden derhalve niet verder besproken in deze rapportage.

Telmee.nl

De website www.telmee.nl is opgezet door landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), samenwerkend in de koepelorganisatie Veldonderzoek Flora en Fauna (VOFF). De PGO's zijn natuurorganisaties of -bureaus die zich op diverse manieren bezig houden met de inventarisatie van soorten in Nederland, zoals onder andere SOVON vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereeniging. Naast deze PGO's is het voor iedereen mogelijk waarnemingen door te geven aan de site. De waarnemingen worden op de site weergegeven op een interactieve kaart. De ingevoerde gegevens vanaf 1 januari 2011 (de gegevens mogen maximaal vijf jaar gebruikt worden) zijn geraadpleegd voor deze inventarisatie-eenheid.

Aan de hand van de verspreidingsgegevens op www.telmee.nl worden in de omgeving van het plangebied diverse strenger beschermde soorten verwacht. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Opgemerkt dient te worden dat de website www.telmee.nl de verspreidingsgegevens weergeeft in vijf-kilometer hokken (uurhokken). In tabel 1 zijn derhalve diverse soorten opgenomen die hoogstwaarschijnlijk waargenomen zijn in de omliggende (natuur-)gebieden en niet binnen het sportpark tegen de bebouwde kom van Hulsberg. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het plangebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 4.2.

Tabel 1: Gemelde waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied op de website www.telmee.nl (2011-2016).

		Beschermingsregime*		
Soortnaam Nederlands	Soortnaam wetenschappelijk	W	RL	VN
Vaatplanten				
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Wnb	BE	-
Vogels				
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	VR	KW	4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	VR	-	4
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	VR	-	2
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	VR	-	3
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	VR	-	4
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	VR	GE	2
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	VR	KW	3
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	VR	-	2
Sperwer	<i>Accipiter gentilis</i>	VR	-	4
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	VR	-	4
Zoogdieren				
Das	<i>Meles meles</i>	Wnb	-	-

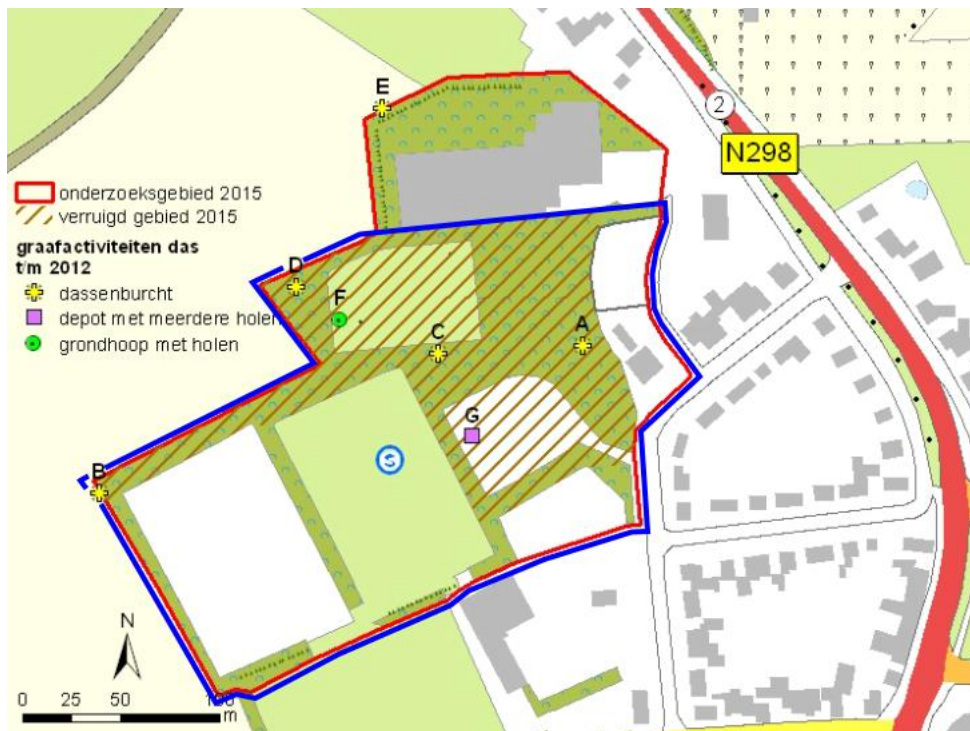
		Beschermingsregime*		
Soortnaam Nederlands	Soortnaam wetenschappelijk	W	RL	VN
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Wnb	-	-
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Wnb	-	-
Amfibieën				
Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Wnb	-	-
Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>	HR	KW	-
Reptielen				
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Wnb	-	-

* W = beschermingsregime op grond van de Wet natuurbescherming: VR = Vogelrichtlijnsoort, zoals bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming; HR = Habitatrichtlijnsoort, zoals bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming; Wnb = andere soort, zoals bedoeld in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming;
 RL = Rode Lijst van Nederland: GE = gevoelig; KW = kwetsbaar; BE = bedreigd.
 VN = soort met vaste nestplaats; zie voor categorieën paragraaf 3.1.1.

Dassenonderzoek sportpark Hulsberg, 2015

De afgelopen jaren (vanaf 2001 tot 2012) hebben diverse onderzoeken naar de das binnen het plangebied plaatsgevonden. In 2015 is nogmaals een actualisatie uitgevoerd en zijn de voorgaande onderzoeken gebundeld (Fahner, 2015). Uit de onderzoeken blijkt het voorkomen van vijf dassenburchten in de omgeving van het sportpark, waarvan er vier gelegen zijn binnen de huidige begrenzing van het plangebied (zie afbeelding 4). Ten tijde van het dassenonderzoek door Fahner was van deze burchten nog één burcht binnen het plangebied actief belopen. De overige burchten werden destijds beoordeeld als verlaten of vervallen. In tabel 2 is een overzicht opgenomen van de resultaten van het dassenonderzoek in de periode 2001 - 2015.

Afbeelding 4: Locaties van de dassenburchten in de omgeving van het sportpark, de huidige begrenzing van het plangebied is met blauw aangeduid (bron: Fahner, 2015)

Tabel 2: Overzicht van de status van de dassenburchten in de omgeving van het sportpark in de periode 2001 - 2015 (bron: Fahner, 2015).

Burcht	2001	2007	2009	2010	2012	2015
A	15p, bew.	22p, bew.	15p, bew.	15p, bew.	10p, bew.	verlaten
B	2p, bew.	8p, bew.	onb.	8p, bew.	5p, matig actief	>10p, matig actief

C	n.a.	n.a.	onb.	3p, bew.	verlaten	vervallen
D	n.a.	n.a.	onb.	3p, bew.	verlaten	vervallen
E	n.a.	n.a.	onb.	1p, vluchtpijp	verlaten	vervallen

Bew. = bewoond, n.a. = niet aanwezig, onb. = onbekend, p = pijp

4.1.2 VELDBEZOEK

Op 16 september 2016 is een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied om een indruk te verkrijgen van de aanwezige biotopen ter plaatste. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied allereerst onderzocht op het voorkomen van beschermde plantensoorten. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden aan het eind van de zomer. Hoewel een vrij lange periode van goed weer (zonnig met temperaturen tussen de 20 en 30 graden Celsius) het veldbezoek is voorgegaan, is het mogelijk dat plantensoorten reeds uitgebloeid zijn. Om een inschatting te maken van het voorkomen van beschermde plantensoorten zijn derhalve de biotopen binnen het plangebied beoordeeld op hun geschiktheid voor beschermde plantensoorten.

Ruim twee-derde van het plangebied bestaat uit de huidige faciliteiten van de tennis- en voetbalvereniging, zoals de clubgebouwen, velden, bijbehorende verharding en parkeerplaatsen. Deze bouwwerken zijn vanwege de recente bouw of het intensieve gebruik veelal ongeschikt voor (beschermde) plantensoorten. Enkel een verouderd bijgebouw van de tennisvereniging biedt potentiële groeiplaatsen voor muurplanten. Naast wat klimop was hier echter geen beschermde muurvegetatie aanwezig. De overige oppervlakte van het plangebied bestaat uit een bosschage en enkele bomenrijen/houtwallen langs de voetbalvelden. Van een geleidelijke overgang tussen de voetbalvelden en de houtwal en bosschage is geen sprake. Kruidenrijke (berm-)vegetaties zijn daarom niet aanwezig. De bosschage bevat grotendeels een gesloten bladerdek, waardoor het een magere ondergroei bevat. Binnen de bosschage is wel een deel braakliggend terrein aanwezig waar momenteel verruiging optreedt. Hier vindt een sterke opkomst van onder andere berk plaats. De bosschage en de houtwallen bestaan voornamelijk uit inlandse eik. Hiernaast zijn her en der algemene kruidensoorten als brandnetel, rode klaver, grote weegbree, speedistel, braam, paardenbloem, zevenblad, reigersbek en klimop aanwezig binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek werden geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

Hiernaast werden slechts enkele vogelsoorten waargenomen tijdens het veldbezoek. Dit betrof de soorten buizerd, houtduif, koolmees en merel. De buizerd werd overvliegend waargenomen en rustte voor korte tijd in een van de bomen binnen het plangebied. Een nest van de buizerd, dat jaarrond beschermd is, werd niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Vermoedelijk bevindt het nest zich op enige afstand van het plangebied in een van de overige bosschages in de omgeving. Van de houtduif is wel een nest aangetroffen in een van de bomen nabij het tennis-clubgebouw (afbeelding 5). Een paartje houtduiven werd op het nest waargenomen. Voor gebouwbewonende vogelsoorten is de bebouwing binnen het plangebied ongeschikt. De bosschage en houtwallen binnen het plangebied bieden wel geschikt nestbiotoop voor algemeen voorkomende vogelsoorten tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli).

Uit het literatuuronderzoek is reeds gebleken dat dassen aanwezig zijn binnen het plangebied. Ook tijdens het veldbezoek van 16 september werden de bekende dassenburchten en sporen van de das aangetroffen binnen het plangebied. In afbeelding 5 zijn de locaties van deze burchten nogmaals aangegeven. In deze afbeelding zijn de zelfde labels aangehouden, zoals gehanteerd in het voorgaand dassenonderzoek. Naast de vijf bekende burchtlocaties is tijdens het veldbezoek een zesde locatie aangetroffen waar drie dassenhollen aanwezig zijn (H). Dit betreft, evenals de locaties A, C en D, verouderde hollen van de das. Op de locatie aangeduid met F in voorgaand onderzoek waren nog steeds hollen aanwezig. Evenals tijdens het onderzoek in 2015 zijn deze hollen naar verwachting niet in gebruik door de das. Vanwege het aantreffen van enkele pootafdrukken van de vos nabij deze hollen wordt echter niet uitgesloten dat de hollen momenteel in gebruik zijn door de vos. Ter plaatse van locatie G werden geen graafsporen van de das meer aangetroffen. Locatie B betreft nog steeds een actieve burcht (zie ook afbeelding 6). Tijdens het veldbezoek waren op deze locatie verse sporen van de das aanwezig, waren de hollen recent uitgegraven en werd tevens een dode das aangetroffen. Hoewel de overige burchten binnen het plangebied niet meer actief zijn, werden in de bosschage

binnen het plangebied nog wel wildwissels aangetroffen, welke nog actief belopen ogen. In aanvulling op tabel 2 is in tabel 3 de huidige situatie weergegeven van de aanwezige dassenburchten.

Overige beschermde zoogdiersoorten werden niet waargenomen tijdens het veldbezoek. De bosschage binnen het plangebied is wel geschikt bevonden als leefgebied voor de eekhoorn en als foerageer- en migratiegebied van de steenmarter. Binnen het plangebied bevindt zich tevens een verouderd bijgebouw nabij het tennis-clubgebouw, waar een fors gat in de stenen muur zit. Dit gebouw biedt mogelijk een geschikte verblijfplaats voor steenmarters. Doordat het gebouw niet toegankelijk was voor onderzoek tijdens het veldbezoek, kon dit echter niet vastgesteld worden.

Het verouderde bijgebouw is hiernaast ook geschikt voor vleermuizen als verblijfplaats. Naast de opening in de muur geven diverse stootvoegen in de muur toegang tot het gebouw of de spouw. Ook de hoofdgebouwen van de tennis- en voetbalvereniging bevatten stootvoegen, welke in potentie geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen bieden. In afbeelding 5 is deze bebouwing tevens aangegeven. Bomen met geschikt holten voor vleermuizen zijn niet aangetroffen binnen het plangebied.

Hiernaast bieden de bosschage en houtwallen binnen het plangebied geschikt leefgebied voor algemeen beschermde zoogdiersoorten.

Tot slot zijn binnen het plangebied geen wateren aanwezig, waardoor voortplantingswateren van amfibieën ontbreken. Het valt echter niet uit te sluiten dat zwervende algemeen voorkomende amfibiesoorten gebruik maken van het plangebied als landhabitat. Beschermde amfibiesoorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, worden vanwege de afwezigheid van voortplantingswateren niet verwacht.

Overige beschermde soorten als reptielen en vissen of sporen hiervan zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Gezien de afwezigheid van wateren, de biotopen binnen het plangebied en de ligging tegen de kern van Hulsberg en agrarisch gebied worden deze soorten ook niet verwacht.

Afbeelding 5: Waargenomen duivennest (blauwe cirkel), dassenburchten (gele cirkels) en de voor steenmarter en vleermuizen geschikte bebouwing (groen omlind) binnen het plangebied.

Afbeelding 6: Een van de holten van actieve burchtlocatie B (links) en de aangetroffen dode das nabij burcht B (rechts).

Tabel 3: Overzicht van de status van de dassenburchten in de omgeving van het sportpark in de periode 2001 - 2016.

Burcht	2001	2007	2009	2010	2012	2015	2016
A	15p, bew.	22p, bew.	15p, bew.	15p, bew.	10p, bew.	verlaten	>10p, verlaten
B	2p, bew.	8p, bew.	onb.	8p, bew	5p, matig actief	>10p, matig actief	9p, actief

C	n.a.	n.a.	onb.	3p, bew.	verlaten	vervallen	1p, vervallen
D	n.a.	n.a.	onb.	3p, bew.	verlaten	vervallen	1p, vervallen
E	n.a.	n.a.	onb.	1p, vluchtpijp	verlaten	vervallen	onb., buiten plangebied
H	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3p vervallen

Bew. = bewoond, n.a. = niet aanwezig, onb. = onbekend, p = pijp

4.2 INTERPRETATIE

Op basis van de gegevens uit het literatuuronderzoek, de waarnemingen tijdens het veldbezoek en de aanwezige terreinkenmerken is in dit hoofdstuk de verwachte betekenis van het plangebied voor beschermde flora en fauna vermeld.

4.2.1 FLORA

Het literatuuronderzoek toont aan dat de grote leeuwenklauw voorkomt in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek werden beschermde plantensoorten niet waargenomen. Binnen het plangebied bieden enkel het verouderde bijgebouw van de tennisvereniging, de bosschage en houtwallen binnen het plangebied potentieel groeibiotop voor beschermde plantensoorten. De overige delen van het plangebied bieden ongeschikt biotop voor plantensoorten vanwege de recente bouw of het intensieve gebruik en beheer.

Tegen het bijgebouw van de tennisvereniging werd op de algemeen voorkomende klimop na, geen muurvegetatie waargenomen. Beschermde muurvegetatie is derhalve niet aanwezig binnen het plangebied. Binnen de bosschage en houtwallen werden evenmin beschermde plantensoorten aangetroffen. Doordat het plangebied verder geen open en zonnige biotopen bevat en doordat kruidenrijke (overgangs)vegetaties niet aanwezig zijn, wordt het voorkomen van beschermde flora niet verwacht.

4.2.2 ALGEMEEN VOORKOMENDE DIERSOORTEN

Het plangebied, met name de bosschage en houtwallen, bieden geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten als mol en konijn. Daarnaast is het mogelijk dat zwerfende, algemeen beschermde amfibiesoorten als bruine kikker en gewone pad gebruik maken van het plangebied als landhabitat. Voortplantingswateren van amfibieën zijn niet aanwezig binnen of nabij het plangebied. Voor deze algemeen voorkomende zoogdier- en amfibieënsoorten geldt een provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

4.2.3 VOGELS

In de literatuur wordt het voorkomen van diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied genoemd. Nesten van deze soorten zijn niet aangetroffen binnen het plangebied. Vanwege de afwezigheid van geschikte bebouwing en de ligging tegen de bebouwde kom en het agrarisch gebied valt het merendeel van deze soorten ook niet te verwachten. Enkel voor de buizerd heeft het plangebied een gunstige ligging als nestbiotop. De buizerd is waargenomen tijdens het veldbezoek. Nesten van de buizerd werden echter niet waargenomen. Aangenomen wordt derhalve dat de waargenomen buizerd een nest heeft in een van de bosschages in de omgeving van het plangebied.

Voor algemeen voorkomende broedvogelsoorten zoals merel en houtduif bieden de bosschage en houtwallen binnen het plangebied wel geschikt broedbiotop tijdens het broedseizoen.

4.2.4 ZOOGDIEREN

Het plangebied heeft (naar verwachting) voor diverse zoogdiersoorten een functie. Allereerst is reeds bekend dat het plangebied deel uit maakt van het leefgebied van de das en dat diverse (deels verouderde) burchten aanwezig zijn. Op basis van diverse voorgaande onderzoeken (zie ook par. 4.1.) en het uitgevoerde veldbezoek is één actieve burcht van de das aanwezig binnen het plangebied. Deze burcht (locatie B) bevat negen hopen/pijpen, welke actief belopen zijn. In de omgeving zijn diverse graafsporen aanwezig en tijdens het veldbezoek was ter plaatse een dode das aanwezig. Hiernaast zijn nog vijf verlaten en vervallen burchtlocaties aanwezig binnen het plangebied. Het foerageergebied van de das in de omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit de naastgelegen akkerlanden. Maar ook de bosschage binnen het plangebied maakt een belangrijk onderdeel uit van het leefgebied van de das als foerageergebied, en ook als schuilgebied. Hoewel niet recentelijk belopen, zijn in de bosschage diverse wissels aanwezig welke de activiteit van de das

aanduiden. Gezien de afwezigheid van graafsporen op het naastgelegen voetbalveld en het afgerasterde tweede voetbalveld, heeft de sportaccommodatie geen functie voor de das.

Overige beschermde zoogdiersoorten, waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt, werden niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Uit de literatuur blijkt wel het voorkomen van de eekhoorn en steenmarter in de omgeving van het plangebied. Gezien de aanwezige biotopen binnen het plangebied is het mogelijk dat beide soorten voorkomen binnen het plangebied. De bosschage en houtwallen binnen het plangebied bieden geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Doordat de bomen volledig in blad stonden, kan niet uitgesloten worden dat de eekhoorn een nest heeft binnen het plangebied. Ook voor de steenmarter biedt het plangebied potentieel geschikt leefgebied. De bosschage en houtwallen maken mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van de steenmarter. Doordat het verouderde bijgebouw van de tennisvereniging een opening in de muur bevat, is het mogelijk dat de steenmarter van dit bouwwerk gebruik maakt als verblijfplaats.

Tot slot wordt verwacht dat, ondanks dat vleermuizen niet naar voren komen uit de literatuur, het plangebied een functie voor vleermuizen heeft. Gezien de aanwezige biotopen biedt het plangebied wel geschikt leefgebied voor mogelijk in de omgeving voorkomende vleermuissoorten. Zo bieden de randen van de bosschage en de houtwallen geschikt foerageergebied voor vleermuizen. De bebouwing binnen het plangebied bevat tevens geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten. De hoofdbebouwing van de voetbal- en tennisvereniging bevat aan nagenoeg alle zijden stootvoegen op een geschikte hoogte voor vleermuizen om te gebruiken als verblijfplaats. Hiernaast biedt het verouderde bijgebouw van de tennisvereniging in potentie geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Dit gebouw dient mogelijk als kraam-, zomer- of paarverblijf. Doordat het gebouw sterk verouderd is en een groot gat in de muur bevat, is het vatbaar voor vorst en daarom ongeschikt als winterverblijf. Geschikte boomholten voor vleermuizen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Doordat het plangebied geen essentiële verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied biedt, zijn vaste vliegroutes van vleermuizen evenmin aanwezig.

4.2.5 OVERIGE SOORTEN

Tot slot komt het voorkomen van diverse overige beschermde diersoorten uit het literatuuronderzoek naar voren. Dit betreft het voorkomen van de alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en hazelworm. Deze soorten zijn gebonden aan locaties waar geschikte voortplantingswateren en/of grotere bosgebieden aanwezig zijn. Het plangebied is gelegen tegen de kern van Hulsberg en wordt omgeven door agrarisch gebied. Voortplantingswateren voor (minder algemeen voorkomende) amfibiesoorten zijn niet aanwezig binnen of in de omgeving van het plangebied. Tevens zijn geen grotere bosgebied aanwezig in de directe omgeving. Het voorkomen van de alpenwatersalamander, vroedmeesterpad en hazelworm binnen of in de omgeving van het plangebied wordt derhalve niet verwacht.

5 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het plangebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken, de provincie Limburg en de gemeente Nuth.

5.1 NATURA2000-GEBIEDEN

De meest nabijgelegen Natura2000-gebieden zijn 'Geuldal' en 'Geleenbeekdal', welke beide op circa 1,5 kilometer afstand zijn gelegen (zie afbeelding 7). Het plangebied bevindt zich niet binnen of aangrenzend aan een Natura2000-gebied, waardoor directe negatieve effecten uitgesloten zijn. De ontwikkeling binnen het plangebied betreft een relatief kleine ingreep, waarbij nieuwe sportvelden en -banen gerealiseerd worden op bestaande velden. Dit leidt niet of nauwelijks tot een toename van verkeer van en naar het sportpark. Externe effecten (stikstofdepositie) op Natura2000-gebieden in de omgeving van het plangebied worden daarom evenmin verwacht.

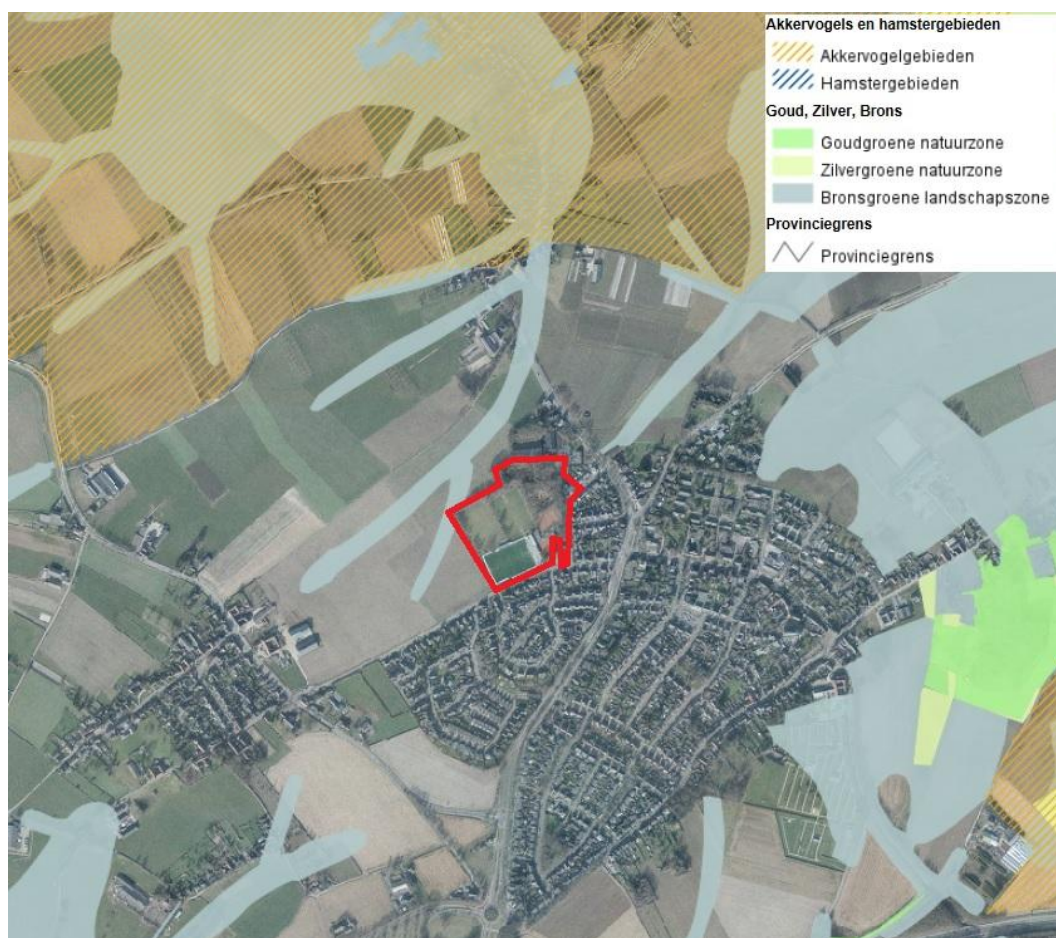
Afbeelding 7: Ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura2000-gebieden (bron: Natura2000 Network Viewer).

5.2 PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied bevindt zich niet binnen de goudgroene of zilvergroene natuurzone of bronsgroene landschapszone (zie afbeelding 8). De westelijke punt van het plangebied grenst wel aan de bronsgroene landschapszone, welke hier bestaat uit een mais- en bietenakker. Het meest nabijgelegen deel van de goudgroene natuurzone bevindt zich op circa 900 meter. Tevens is door de provincie aangewezen akkervogelgebied aanwezig op circa 500 meter van het plangebied. De ingreep betreft de herinrichting van het sportpark, waarbij werkzaamheden niet binnen de begrenzing van de bronsgroene landschapszone plaatsvinden en externe effecten niet te verwachten zijn. De bronsgroene landschapszone, goudgroene natuurzone en het akkervogelgebied worden door de ingreep niet aangetast, waardoor op deze gebieden geen negatieve effecten verwacht worden.

Afbeelding 8: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNN (bron: Natuurbeheerplan provincie Limburg).

5.3 HOUTOPSTANDEN

Het plangebied is gelegen binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Nuth' en dus buiten de bebouwde kom van Hulsberg. Het bosgebied binnen het plangebied is groter dan 10 are, waardoor een omgevingsvergunning kappen voor het kappen van deze bomen niet noodzakelijk is, maar er wel een melding voor het kappen van bos in het kader van de Wet natuurbescherming gedaan dient te worden.

Voor het kappen van solitaire bomen binnen het plangebied, welke geen deel uitmaken van een bos groter dan 10 are of een laanbeplanting van meer dan 20 bomen, is wel een omgevingsvergunning kappen nodig wanneer deze bomen een stamdiameter groter dan 100 cm (omtrek 314 cm) op 1,30 meter hoogte boven maaiveld bevatten.

6 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het plangebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

6.1 BESCHERMDE SOORTEN

Uit hoofdstuk 4 is gebleken, dat binnen het plangebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

6.1.1 FLORA

Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek en worden evenmin verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op beschermde plantensoorten treden dan ook niet op.

6.1.2 ALGEMEEN VOORKOMENDE DIERSOORTEN

Het gehele plangebied, maar met name de bosschage en de houtwallen vormen geschikt leefgebied voor diverse algemeen voorkomende zoogdiersoorten (Wnb-beschermingsregime andere soorten, provinciale vrijstelling) en er kunnen incidenteel algemeen beschermde, zwervende amfibieën (Wnb-beschermingsregime andere soorten, provinciale vrijstelling) gebruik maken van het plangebied als landhabitat. Dit leefgebied bestaat voornamelijk uit de bosschage en de houtwallen, waarvan een groot deel bij de ingreep behouden blijft. De overige delen van het plangebied zijn niet of slechts marginaal geschikt voor deze soorten. Het te behouden deel van de bosschage en de omgeving biedt voldoende alternatief leefgebied voor algemeen beschermde soorten. Negatieve effecten als gevolg van de herinrichting van het sportpark worden niet verwacht. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Wnb artikel 1.11).

6.1.3 BROEDVOGELS

De bosschages en houtwallen binnen het plangebied bieden geschikt broedbiotoop voor vogels tijdens het broedseizoen. Het kappen van de bomen binnen het plangebied kan negatieve effecten hebben op deze algemeen voorkomende broedvogelsoorten (Wnb-beschermingsregime Vogelrichtlijnsoorten). Wanneer de bomen binnen het plangebied gekapt worden tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli), kunnen broedende vogels mogelijk gedood worden en broedsels verloren gaan.

6.1.4 DAS

Binnen de bosschage en de houtwallen is een actieve burcht van de das (Wnb-beschermingsregime andere soorten) aanwezig. Hiernaast zijn sporen van de das aangetroffen in de bosschage en zijn tevens vijf verlaten of vervallen burchten en holen aanwezig. De herinrichting van het sportpark vindt grotendeels plaats binnen de huidige begrenzingen van de aanwezige sportvelden. Het is echter mogelijk dat uitbreiding plaatsvindt in de naastgelegen bosschage. Directe negatieve effecten op het leefgebied van de das treden hierbij mogelijk op. De actieve dassenburcht bevindt zich hiernaast tegen de nieuwe locatie van het voetbalveld aan. Momenteel is reeds verstoring afkomstig van het sportpark tijdens wedstrijden en trainingen. Een toename aan verstoring na afloop van de werkzaamheden wordt derhalve ook niet verwacht. De werkzaamheden zelf leiden echter wel tot tijdelijke toename aan verstoring op de burchtlocatie.

6.1.5 EEKHOORN

De bosschage en houtwallen binnen het plangebied bieden in potentie geschikt leefgebied voor de eekhoorn (Wnb-beschermingsregime andere soorten). Tijdens het veldbezoek werden eekhoorns of nesten daarvan niet waargenomen binnen het plangebied. Vanwege het dichte bladerdek kon tijdens het veldbezoek niet uitgesloten worden of nesten van de eekhoorn aanwezig zijn binnen het plangebied. De werkzaamheden leiden mogelijk tot het verloren gaan van bomen binnen het plangebied, waardoor directe negatieve effecten op mogelijk aanwezige nesten kunnen optreden. Hierbij treedt tevens mogelijk aantasting en/of verstoring van het leefgebied van de eekhoorn op.

6.1.6 STEENMARTER

Evenals voor de eekhoorn, biedt het plangebied geschikt leefgebied voor de steenmarter (Wnb-beschermingsregime andere soorten). De bosschage en houtwallen maken mogelijk deel uit van het foerageergebied van de soort. Doordat deze structuren grotendeels behouden blijven bij de herinrichting, leidt dit niet tot negatieve effecten op de steenmarter. Het verouderde bijgebouw van de tennisvereniging biedt hiernaast mogelijk een geschikte verblijfplaats voor de steenmarter. Doordat dit gebouw niet toegankelijk was tijdens het veldbezoek, kan dit niet bevestigd worden. Indien daadwerkelijk een verblijf van de steenmarter aanwezig is in dit gebouw, leidt de sloop hiervan tot het verloren gaan van dit verblijf.

6.1.7 VLEERMUIZEN

De hoofdbebouwing van de voetbal- en tennisvereniging binnen het plangebied bevat stootvoegen, welke toegang bieden tot de spouw en is daarmee in potentie geschikt als verblijf voor gebouwbewonende vleermuizen (Wnb-beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten). Deze stootvoegen bevinden zich allen in het deel van de voetbalvereniging, wat recentelijk nieuw of verbouwd is. Dit deel blijft ook behouden bij de ingreep. Het gedeelte van de tennisvereniging wordt wel gesloopt. Hier bevinden zich geen stootvoegen of andere openingen, waardoor vleermuizen in dit gebouw niet verwacht worden. Vooralsnog wordt de nieuwbouw van de tennisvereniging niet gebouwd op locaties waar stootvoegen van het voetbal-clubgebouw aanwezig zijn. Negatieve effecten op mogelijk aanwezige vleermuisverblijven in dit gebouw treden derhalve niet op. Naast deze hoofdbebouwing is binnen het plangebied nog een verouderd bijgebouw aanwezig binnen het plangebied. Dit gebouw bevat stootvoegen en tevens een fors gat in de muur wat toegang voor vleermuizen tot het gebouw geeft. De sloop van dit gebouw leidt mogelijk tot het verloren gaan van een kraam-, zomer- en/of paarverblijf van vleermuizen.

Naast deze potentiële verblijfplaatsen biedt het plangebied foerageergebied voor vleermuizen. In de huidige situatie is reeds verlichting aanwezig rondom de velden. Hiernaast blijven de bosschage en de houtwallen grotendeels behouden bij de ingreep. Feitelijk verandert de situatie als foerageergebied voor vleermuizen slechts marginaal na de ingreep. Negatieve effecten op het foerageergebied van vleermuizen wordt derhalve niet verwacht. Doordat het plangebied geen verbinding vormt tussen verblijfplaats en foerageergebied zijn vaste vliegroutes van vleermuizen afwezig binnen het plangebied.

6.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

In de omgeving van het plangebied zijn beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

6.2.1 NATURA2000-GEBIEDEN EN PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING

Zoals beschreven in paragraaf 5.1 en 5.2 worden negatieve effecten op beschermde gebieden niet verwacht.

6.2.2 HOUTOPSTANDEN

Zoals aangegeven in paragraaf 5.3 is, afhankelijk van de locatie en afmetingen van de te kappen bomen, een melding voor het kappen van bomen in het kader van de Wet natuurbescherming of een omgevingsvergunning kappen noodzakelijk.

7 CONCLUSIES

Op basis van de gegevens die verkregen zijn met het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek, kan worden gesteld dat de voorgenomen herinrichting van het sportpark nadelige effecten kan hebben voor beschermde soorten, maar niet voor beschermde gebieden. Tot slot is het wel mogelijk dat een melding of vergunning voor het kappen van bomen noodzakelijk is.

7.1 BESCHERMDE SOORTEN

7.1.1 ALGEMEEN VOORKOMENDE DIERSOORTEN – rekening houden met zorgplicht

Het plangebied, met name de bosschage en houtwallen, is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën. Deze delen blijven deels behouden tijdens de werkzaamheden. De sportvelden en bebouwing zijn slechts zeer marginaal geschikt voor deze soorten. Negatieve effecten als gevolg van de herinrichting op deze soorten treedt derhalve niet op, daar er in de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig is. De werkzaamheden zelf hebben mogelijk wel een negatief effect op voorkomende soorten, wanneer deze per ongeluk terecht komen binnen de werkgrenzen van de ingreep. Individuen van de soort worden dan mogelijk verwond (Wnb artikel 3.10.a).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Limburg vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (Wnb artikel 1.11) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

7.1.2 BROEDVOGELS – kapwerkzaamheden buiten broedseizoen

Het kappen van de bomen binnen het plangebied leidt mogelijk tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.), het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.). Doordat de staat van instandhouding van de te verwachten vogels binnen het plangebied gunstig is, als gevolg van een grote hoeveelheid geschikt leefgebied in de omgeving, leidt het verstoren van vogels niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield of verstoord worden bij het kappen van de bomen binnen het plangebied. Er dient derhalve gekapt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien niet mogelijk is om te kappen buiten het broedseizoen, kan middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de te kappen bomen. Indien nesten afwezig zijn, kunnen de bomen vrijgegeven worden voor de kapwerkzaamheden.

7.1.3 DAS – ontheffingsaanvraag en ecologisch werkprotocol

Binnen het plangebied zijn dassen actief aanwezig. De werkzaamheden vinden plaats binnen de huidige sportvelden, maar ook deels binnen de bosschage waar leefgebied en verblijfplaatsen van de das aanwezig zijn. De ingreep heeft daarom mogelijk een negatief effect op het leefgebied van de das. De actieve dassenburcht en het leefgebied van de das liggen hierbij tegen het werkgebied aan, waardoor de werkzaamheden tevens leiden tot verstoring van de burcht en leefgebied. De ingreep binnen het leefgebied van de das en de verstoring van de burcht leidt mogelijk tot het doden of verwonden van dassen (Wnb artikel 3.10.a) en/of het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van de das (Wnb artikel 3.10.b). Voor de werkzaamheden is daarom een ontheffing van de Wet

natuurbescherming noodzakelijk. Gezien de werkzaamheden binnen de bosschage en de korte afstand tussen de dassenburcht en het werkterrein, vormt het verkrijgen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming een groot risico voor het project. Het wordt derhalve geadviseerd om zo spoedig mogelijk contact te leggen met de Provincie Limburg.

Bij ontheffingsverlening dienen de te treffen maatregelen opgenomen te worden in een ecologisch werkprotocol dat aanwezig is op het bouwterrein en bekend is bij de werknemers.

7.1.4 EEKHOORN – controle te kappen bomen voorafgaand aan kapwerkzaamheden, mogelijk ontheffing

Binnen de bosschage zijn mogelijk verblijfplaatsen van eekhoorns aanwezig. Wanneer bomen worden gekapt leiden de werkzaamheden mogelijk tot verlies van eekhoornnesten (Wnb artikel 3.10.b). Voorafgaand aan de kapwerkzaamheden dient een schouw in kaart te brengen of de te kappen bomen eekhoornnesten bevatten. In het geval dat eekhoornnesten aanwezig zijn in de te kappen bomen is ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk en dient een ecologisch werkprotocol te beschrijven hoe met deze soort omgegaan wordt.

7.1.5 STEENMARTER – aanvullend onderzoek steenmarterverblijf

Het gehele plangebied biedt geschikt foerageer- en migratiegebied voor de steenmarter. Doordat het merendeel van het plangebied na de ingreep weer geschikt is voor de steenmarter en de omgeving ruim voldoende alternatief leefgebied biedt, is van permanente negatieve effecten op het leefgebied geen sprake. Tijdens het veldbezoek kon niet uitgesloten worden of het bijgebouw van de tennisvereniging dient als steenmarterverblijf. Er dient onderzocht worden of het te slopen gebouw van de tennisvereniging dient als steenmarterverblijf aangezien verblijfplaatsen van steenmarters eveneens beschermd zijn. Een aanvullend onderzoek naar steenmarters in het gebouw van de tennisvereniging is daarom noodzakelijk.

7.1.6 VLEERMUIZEN – aanvullend onderzoek

Het bijgebouw van de tennisvereniging binnen het plangebied is geschikt bevonden als kraam-, zomer- en/of paarverblijf voor vleermuizen. De stootvoegen en het gat in de muur van het verouderde bijgebouw geven toegang tot de bebouwing voor kleine gebouwbewonende vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis. De spouw is als geïsoleerde ruimte uitermate geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Ook is het mogelijk dat overige ruimten in de bebouwing toegankelijk zijn voor vleermuizen, waar holten of kieren geschikte verblijfplaatsen zijn. Indien vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing kan de sloop van het betreffende gebouw leiden tot vernietiging van de rust- of verblijfplaatsen (Wnb artikel 3.5.4), verstoring (Wnb artikel 3.5.2) en verwonding (Wnb artikel 3.5.1) van vleermuizen.

Doordat tijdens het veldbezoek niet uitgesloten kon worden dat vleermuizen gebruik maken van het bijgebouw dient een aanvullend vleermuizenonderzoek met batdetectors plaats te vinden conform het Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad, 2017).

Indien blijkt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014). Dit houdt in dat er in dat geval op aangepaste wijze wordt gesloopt en dat er in de omgeving nieuwe vleermuisverblijven worden gecreëerd alvorens de sloop plaatsvindt.

Het al dan niet voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zal naar verwachting geen noemenswaardige gevolgen hebben voor ontwikkeling: eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen immers binnen het plan of de directe omgeving worden gemitigeerd. Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen, dient wel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

7.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

7.2.1 NATURA2000-GEBIEDEN EN PROVINCIALE GEBIEDSBESCHERMING

Zoals beschreven in paragraaf 5.1 en 5.2 worden negatieve effecten op beschermde gebieden niet verwacht.

7.2.2 HOUTOPSTANDEN

Zoals aangegeven in paragraaf 5.3 is, afhankelijk van de locatie en afmetingen van de te kappen bomen, een melding voor het kappen van bomen in het kader van de Wet natuurbescherming of een omgevingsvergunning kappen noodzakelijk.

8 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Blamey, M. en C. Grey-Wilson, 1990. De geïllustreerde flora. Tirion Natuur, Baarn

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn

Fahner, F., 2015. Dassenonderzoek sportpark Hulsberg. Rapport R201511.01. FF advies, 9 december 2015.

Meijden, R. van der, 2005. Heukels' Flora. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.

Montag, K., 2003. Compact natuurgids Paddenstoelen. Fontaine Uitgevers BV, Abcoude.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Das *Meles meles*. Versie 2.0, december 2014.

Svensson, L., 2010. ANWB vogelgids van Europa. ANWB Media/Tirion Natuur, Baarn.

Twisk, P. en A. van Diepenbeek, 2010. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Wynhoff, I., C. van Swaay en J. van der Made, 2001. Veldgids Dagvlinders. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Websites

- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl
- www.telmee.nl
- www.natuurgegevensprovincielimburg.nl

Bijlage 1 BESCHERMDE SOORTEN

Naast de bescherming van Vogelrichtlijnsoorten, bevat de Wet natuurbescherming verbodsbepalingen voor de soorten opgenomen in Bijlage IV onderdeel a en b van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage I van het verdrag van Bonn. De betreffende soorten zijn in de onderstaande tabel opgenomen. De nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in de tweede tabel in deze bijlage.

Tabel 1: Soorten Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren			
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Spitsdolfijn van Gray	<i>Mesoplodon grayi</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>	Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Brandts vleermuis	<i>Myotis brandti</i>	Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>	Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>
Bultrug	<i>Megaptera novaeangliae</i>	Walrus	<i>Odobenus rosmarus</i>
Butskop	<i>Hyperoodon ampullatus</i>	Witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Dwergpotvis	<i>Kogia breviceps</i>	Witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Dwergvinvis	<i>Balaenoptera acutorostrata</i>	Witte dolfijn	<i>Delphinapterus leucas</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	Wolf	<i>Canis lupus</i>
Gestreepte dolfijn	<i>Stenella coeruleoalba</i>	Amfibieën	
Gewone dolfijn	<i>Delphinus delphis</i>	Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Heikikker	<i>Rana arvalis</i>
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Gewone spitsdolfijn	<i>Mesoplodon bidens</i>	Rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
Gewone vinvis	<i>Balaenoptera physalus</i>	Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans</i>
Griend	<i>Globicephala melas</i>	Reptielen	
Grijze dolfijn	<i>Grampus griseus</i>	Dikkopschildpad	<i>Caretta caretta</i>
Hamster	<i>Cricetus crisetus</i>	Gladde slang	<i>Coronella austriaca</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Kemp's zeeschildpad	<i>Lepidochelys kempii</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	Lederschildpad	<i>Dermochelys coriacea</i>
Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Kleine zwaardwalvis	<i>Pseudorca crassidens</i>	Soepschildpad	<i>Chelonia mydas</i>
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Lynx	<i>Lynx lynx</i>	Vissen	
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Narwal	<i>Monodon monoceros</i>	Dagvlinders	
Noordse vleermuis	<i>Eptesicus nilsoni</i>	Apollovlinder	<i>Parnassius apollo</i>
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>	Boszandoog	<i>Lopinga achine</i>
Noordse vinvis	<i>Balaenoptera borealis</i>	Donker pimperlblaauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Orca	<i>Orcinus orca</i>	Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>
Otter	<i>Lutra lutra</i>	Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>
Potvis	<i>Physeter catodon</i>	Pimperlblaauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Tijmblaauwtje	<i>Maculinea arion</i>
		Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Libellen	
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>
Mercurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale</i>
Noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata</i>
Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Rivierrombout	<i>Gomphus flavipes</i>
Kevers	
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Planten	
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>
Geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselli</i>
Kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>
Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>
Tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>
Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Overige soorten	
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>
Oeveraas	<i>Palingenia longicauda</i>
Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>

Tabel 2: Andere soorten.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>
Steenarter	<i>Martes foina</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculentus</i>
Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen	
Adder	<i>Vipera berus</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Vissen	
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Dagvlinders	
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>
Bosparemoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>
Donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>
Duinparemoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>
Grote paremoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloris</i>
Grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>
Iepenpage	<i>Satyrus w-album</i>
Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>
Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Pimpernelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>
Sleedoornpage	<i>Thecla betulea</i>
Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Libellen	
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Kempische heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
Kevers	
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
Planten	
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogentroost	<i>Odentites vernus</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia officinalis</i>
Berggamader	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnachtsorchis	<i>Platanthera montana</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>
Franjegtiaan	<i>Gentianopsis ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>
Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Dactylorhiza viridis</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karhuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>
Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla	<i>Arnoseris minima</i>
Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Kruiptijm	<i>Thymus serpyllum</i>
Lange zonnedaauw	<i>Drosera anglica</i>
Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel	<i>Scanix pecten-veneris</i>
Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Ruw pazelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>
Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>
Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers	<i>Atropa belladonna</i>
Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Overige soorten	
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Bijlage 2 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft de provincie Limburg een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar